

■ Reakce na rozhovor prezidenta komory na stránce Agrobaze v Zemědělcí 20/2024

Odmítám dehonestaci našich lidí

Za roky v politice a necelý rok na pozici ministra zemědělství jsem zvyklý na tvrdá a náročná jednání, vždy se ale snažím hrát férově, své partnery v diskusi neurážet a uvádět pravdivá a relevantní data a analýzy. Musím se proto jasně vymezit vůči slovům prezidenta Agrární komory ČR Jana Doležala v rozhovoru ve 20. vydání týdeníku Zemědělec, mířeným i na organizace řízené Ministerstvem zemědělství.

Jednoznačně musím odmítnout, že by analýza Ústavu zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) k vyhodnocení dopadů prvního roku společné zemědělské politiky (SZP) byla účelová a sloužila pouze jako zástěrka. ÚZEI je špičkové analytické pracoviště zaměstnávající vzdělané experty, kteří pracují s jasnými a relevantními daty. To mimořádně potvrzují mnohá hodnocení a audity Evropské komise. Odmítám, aby kdokoliv veřejně znevažoval práci lidí z ÚZEI, a byl bych rád, kdyby se pan prezident Doležal za svá slova ÚZEI omluvil.

Odmítám také, že bych kdykoliv řekl, že nebudu diskutovat o redistributivní platbě ve výši 23 procent. Na základě vyhodnocení prvního roku SZP jsme o možné změně v redistributivní platbě vedli obsáhlé debaty, na expertní i politické úrovni, a to i se zástupci nevládních zemědělských organizací. Modelovali jsme dopady různých úprav redistribuce. Ani jeden z nich by však nevedl ke zlepšení situace středních zemědělských podniků, aniž by to mělo vedlejší negativní dopady. Právě na střední podniky chceme podporu cílit, protože jsou v současnosti nejvíce postižené souběhem několika faktorů. To jsem opakovaně vysvětlil i vedení nevládních

organizací, včetně pana prezidenta. Tento postup nevládní organizace akceptovaly s tím, že střední podniky podpoříme jinou formou.

Nevím také, z čeho pan prezident vychází, když říká, že se menším zemědělcům daří za současné vlády hůře než v minulosti. Naopak, i z dostupných analýz vyplývá, že efekt zavedení redistributivní platby byl pro malé zemědělce pozitivní a že došlo k narovnání jejich dřívějšího znevýhodnění, což v minulosti potvrzovaly i nálezy Nejvyššího kontrolního úřadu.

Dále pan prezident říká, že jsme nenavrhovali zavedení vratných kaucí na dovoz zemědělských komodit z Ukrajiny. Přitom to, že by Evropská komise měla zvážit zavedení kaucí, bylo jedním z výsledků jednání zemí V4 ve Znojmě, veřejně jsem to prezentoval na tiskové konferenci po tomto jednání a je to i v tiskové zprávě na stránkách našeho ministerstva. O výsledcích zasedání V4 jsem komisi i ostatní ministry zemědělství informoval na následném říjnovém jednání Rady ministrů a při bilaterálních jednáních, a závěry byly přímo zaslány i komisaři Januszi Wojciechowskému.

Pan prezident zpochybňuje také navýšení rozpočtu na národní

programy welfare pro letošní rok o 550 milionů korun. Prý to není nic mimořádného a jde jen o dorovnání prostředků na původní úroveň. Pan prezident si zřejmě neuvědomuje, že výše národních dotací není něco automatického, na co mají zemědělci nebo jakýkoliv jiný obor nárok. Vláda se musí chovat zodpovědně a respektovat možnosti státního rozpočtu. Dokázal jsem vyjednat navýšení původně schváleného rozpočtu o více než půl miliardy a pan prezident to považuje za něco samozřejmého? Není to samozřejmost, bojoval jsem za to několik týdnů a nakonec jsem dokázal tyto prostředky pro zemědělce zajistit. A chci je zemědělcům i rychle vyplatit, proto poprvé v historii u welfare dotací vyplatíme v polovině roku zálohy. Ani to není samozřejmost, bude za tím hodně práce našich lidí. Nečekám, že nás za to bude vedení Agrární komory chválit, ale byl bych rád, kdyby to alespoň nebralo jako samozřejmost.

Za absurdní považuji vyjádření pana prezidenta o tom, že Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) je v mnohaměsíčním zpoždění výplat dotací. Po celý loňský rok jsme se zemědělci transparentně komunikovali, upozorňovali nevládní organiza-

ce na to, že začíná nové programové období SZP, že výrazně (i na základě podnětů zemědělců) přibýlo programů v SZP, kdy místo dosavadních 12 je jich nově 27, že Evropská komise zveřejnila některá nařízení pozdě, a proto bude harmonogram výplat v prvním roce delší než v končícím období SZP. Proto také SZIF již 27. července loňského roku zveřejnil na svém webu harmonogram vydávání Rozhodnutí k Jednotné žádosti. Tento harmonogram Fond dodržuje, dokonce je zhruba o měsíc napřed oproti plánu. V polovině května již vydal 135 tis. dílčích Rozhodnutí z celkového objemu 141 tis. (ve výši 26,1 mld. Kč z celkového finančního objemu 29,6 mld. Kč). Pravidla EU přitom požadují výplatu 95 % dotací z Jednotné žádosti do 30. 6., což splníme. A také se i na základě podnětů zemědělců vrátíme k výplatě záloh na rok 2025 v říjnu a listopadu tohoto roku. V loňském roce jsme zálohy nevypláceli s vědomím zemědělců, aniž by se vůči tomu na počátku kdokoliv vyhranil.

Pan prezident si v rozhovoru stěžuje také na to, že se plánují opatření týkající se protierozních opatření. Ano, zpřísnění protierozních pravidel přijde, ale díky mé dohodě s ministrem životní

ho prostředí se jejich platnost podařilo o rok odložit. Plný náběh tak budou mít až pro ozimy v roce 2025. Opět mě překvapuje, jak rychle pan prezident zapomíná na něco, za co ještě před několika týdny děkoval. Poctivě ale také všem zemědělcům říkám, že rok navíc má sloužit na jejich přípravu na přísnější pravidla, protože další odklad již zcela jistě nepříjde. Ale všechna půdoochranná opatření jsou definována právě na základě zpětné vazby z terénu.

K tématu nedanění dotací pan prezident říká, že ve skutečnosti se v Rumunsku nedaní žádné dotace a v dalších státech se nedaní některé dotace. Souhlasím, je to tak, ale férově je také říct, že země, kde se nedaní některé dotace, je velmi málo. A že naopak drtivá většina zemí daní veškeré zemědělské dotace. A tímto opatřením bychom opět nepomohli těm, kteří jsou v potížích.

V letošním roce také aktualizujeme Strategii resortu zemědělství po roce 2030, k čemuž jsem přizval i nevládní organizace. Proto mě velmi mrzí, pokud pan prezident Doležal už předem říká, že aktualizovanou verzi rovnou Agrární komora odmítne, protože nepřinese žádnou hlubokou změnu. Takový postup za konstruktivní opravdu nepova-

žuji. Naopak to opět vzbuzuje dohady, co je skutečně cílem Agrární komory a Zemědělského svazu? Opakovaným destruktivním přístupem chtějí pomoci českému zemědělství? Anebo je potřeba eskalovat atmosféru před volbami do Evropského parlamentu? Velmi bych varoval před politizováním této diskuse. Nepomůže to nikomu.

Stranou pak nechávám výroky typu „zemědělství je doslova v dezolátním stavu“, což zaprvé není pravda a zadruhé takové výroky tuzemským zemědělcům spíše škodí. Ano, zemědělství je ve složité situaci, označovat ale tento stav za dezolátní si náš obor nezaslouží. Opravdu si myslíme, že tímto posílíme pozitivní vnímání zemědělství většinovou společností?

Na závěr chci doplnit, že jsem v předchozích dnech obdržel od prezidenta Agrární komory Jana Doležala omluvu za zveřejněný rozhovor, který podle jeho slov připravovali jeho spolupracovníci a on neměl prostor si jej před zveřejněním přečíst. Omluvu oceňuji, přesto jsem považoval za nutné na rozhovor reagovat a poskytnout čtenářům týdeníku Zemědělec korektní informace.

Marek Výborný,
ministr zemědělství

Je to nefér vyjádření

Důrazně odmítáme tvrzení prezidenta Agrární komory Jana Doležala, že je Státní zemědělský intervenční fond v mnohaměsíčním zpoždění v platbách, jak uvádí ve svém rozhovoru v Zemědělcí.

Hluboce se nás dotýká i nefér vyjádření, že se jedná o klamavou prezentaci. Naopak, celou komunikaci Agrární komory vnímáme jako manipulativní a především nezodpovědnou vůči jejím členům, kdy jsou zemědělci bráni jako rukojmí a i přes transparentní komunikaci SZIF jsou jim podsouvány upravené informace, které zcela zbytečně vyvolávají napětí mezi žadateli a zaměstnanci fondu. Nemůžeme nevnímat kontext rozhovoru v souvislosti s plánovanou stávkou a nadcházejícími volbami do Evropského parlamentu, ale na místě stojí za připomenutí, že nejen platební agentura, ale i Agrární komora by měla vystupovat apoliticky, držet se faktů a problémy řešit po odborné stránce a konstruktivně. Opakovaně jsme informovali, již na počátku roku 2023, všechny nevládní organizace o budoucí situaci a nových aspektech společné zemědělské politiky (SZP). První rok její implementace s sebou vždy přináší nové požadavky na přípravu procesního i informačního systému (konkrétně na administraci, kontroly a výplaty dotací, ale i na externí re-

gistry a systémy např. LPIS), tudíž je irelevantní srovnávat rok 2022, který byl posledním rokem programového období 2014–2020 (z důvodu dvouletého přechodného období) s rokem 2023, který je naopak rokem prvním. Rovněž je zcela nesmyslné porovnávat stav plateb z Jednotné žádosti 2023 s předchozím rokem, kdy některé zásadní intervence (například Ekoplatba) vůbec neexistovaly. A to vše navíc za situace zpožděné publikace unijní legislativy či implementace nových systémů (například povinného AMS). To jsou aspekty, které nikdo v ČR ovlivnit nemohl. Proto byly veškeré nevládní organizace (včetně Agrární komory) opakovaně o této záležitosti spraveny a již během léta obdržely konkrétní harmonogram vydávání Rozhodnutí. Na webových stránkách fondu pak byl publikován 27. července 2023. I po zkušenostech s implementací předchozího programového období, kdy se navíc až v druhém roce spouštělo opatření Greening (které s sebou přineslo mimořádně větší „zpoždění“), jsme tedy tuto situaci předem avizovali, a proto vnímáme vyjádření prezidenta Agrární komory jako absurdní a popírající naši společnou komunikaci v této záležitosti. Nikdy jsme nedeklarovali, že mají zemědělci počítat s identickým průběhem plateb

jako vloni, ba právě naopak jsme upozorňovali na nové tituly, podmínky a odlišný harmonogram plateb, který se prozatím daří úspěšně realizovat. Bližší informace jsou k dispozici na internetových stránkách <https://www.szif.cz>.

Fond si je zároveň plně vědom stávající složité situace některých zemědělců, zejména s ohledem na nepříznivý stav na komoditní burze a výkupních cen u obilovin, nicméně vyvíjí maximální úsilí u vydávání Rozhodnutí Jednotné žádosti 2023 a následné realizaci plateb. K 14. květnu bylo již vydáno 135 tisíc dílčích rozhodnutí z celkového objemu 141 tisíc (ve výši 26,1 mld. Kč z celkového finančního objemu 29,6 mld. Kč), přičemž podmínka EU zní na výplatu 95 % dotací z Jednotné žádosti do 30. června. Dále pro Jednotné žádosti 2024, kterých bylo již podáno 30 tis., počítá fond s výplatou záloh v období od 16. října do 30. listopadu 2024 (podle pravidel EK), a to nejen u základní platby, ale i dalších přímých plateb, čímž by finanční objem uvolněných finančních prostředků mohl být dokonce i vyšší než v předchozích letech.

Petr Dlouhý,
generální ředitel Státního zemědělského intervenčního fondu

Výsledky odpovídají reálné situaci v praxi

Článek zpracovaný v podobě rozhovoru prezidenta Agrární komory ČR Jana Doležala směřuje primárně na pana ministra Marka Výborného a vládu Petra Fialy, ale i na předchozí ministry zemědělství, a to v mnoha úrovních – od nedostatečně prováděných analýz před vlastními rozhodnutími, nedostatečné vyjednání různých pomoci a opatření, která by měla pomoci zemědělcům v této nepříznivé situaci, a nedostatečnou publicitu zpracovávaných analýz. Vzhledem k tomu, že v článku je několikrát zmiňován i Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI), reaguji na vybrané pasáže článku, které se týkají ÚZEI a publicity zpracovávaných podkladových analýz.

Ve druhém dotazu autora článku, který se týkal informace o revizi nastavení společné zemědělské politiky po prvním roce fungování, se v odpovědi uvádí, že „i když ministr tvrdí, že byla provedena pečlivá analýza dopadu po prvním roce platnosti, tak s tímto tvrzením nelze souhlasit. Provedena byla pouze účelová analýza Ústavu zemědělské ekonomiky a informací, která nebyla jakýmkoliv způsobem diskutována a slouží ministři pouze jako zástěrka,

že je vše v pořádku.“ V souvislosti s výrokem Agrární komory ČR, že byla provedena „... pouze účelová analýza ÚZEI...“ uvádím, že se jedná za poslední dva měsíce o opakovaný narativ, který má ve čtenáři vyvolat dojem, že jsou ÚZEI úkoly zadávány spolu s již definovaným výsledkem. Proti tomuto narativu se kategoricky vymezuji a uvádím, že je zcela nepravdivý. Ministerstvo zemědělství ČR (MZe ČR) nezadává směrem k ÚZEI úkoly, kde zadání má již předem definovaný výsledek. Na žádném jednání, kde byly výsledky analýzy prezentovány, nebyly ze strany nevládních organizací nebo zástupců zemědělské veřejnosti vzneseny pochybnosti ve vztahu k „účelovosti“ této analýzy. Naopak došlo od zástupců praxe k potvrzení výsledků analýzy, které odpovídají reálné situaci na úrovni zemědělské praxe. Výše zmíněná analýza ukázala (prognóza 2023) na zhoršenou situaci u jednotlivých velikostních skupin podniků a vyvolala řadu diskusních směrů i protínázorů a individuálních interpretací, a to zejména z řad nevládních organizací.

ÚZEI byl ve čtvrtém kvartálu 2023 zadán ke zpracování úkol

zhodnotit příjmovou situací podniků ve vztahu k nastavení SP SZP 2023+. Tato analýza byla zpracována tak, že primárně pracuje s daty FADN za rok 2022, na kterých je projektován rok 2023. Analýza byla odevzdána na MZe v průběhu prosince 2023 a zástupci nevládních organizací byli individuálně informováni o průběhu zpracování i odevzdání. Výsledky analýzy byly prezentovány ředitelem ÚZEI Ing. Štěpánem Kalou, Ph.D., MBA, vedení MZe ČR dne 3. ledna 2024. Dále následovaly prezentace na mnohých fórech, kterých se účastnili jak zástupci nevládních organizací, tak i zemědělská veřejnost. Zástupci nevládních organizací měli také možnost požádat si o představení výsledků analýzy zástupci ÚZEI na svých fórech/platformách, a to na základě nabídky pana ministra a ÚZEI. První veřejné seznámení s výsledky analýzy proběhlo již dne 6. února 2024 v Senátu PSP ČR v Podvýboru pro zemědělství výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu, kde byl na programu bod: Společná diskuse na téma „Revize společné zemědělské politiky pro období 2023–2027“.

(Pokračování na str. 9)

Výsledky ...

(Dokončení ze str. 8)
Na tomto společném jednání byly představeny výsledky analýz, a to za přítomnosti pana ministra zemědělství a dalších zástupců MZe ČR, zástupců Zemědělského výboru PSP ČR, ÚZEI, Agrární komory ČR, Zemědělského svazu ČR, Asociace soukromého zemědělství ČR, Zelinářské unie Čech a Moravy a Ovocnářské unie ČR. Dále dne 15. února 2024 následovala prezentace výsledků analýzy na předsednictvu Zemědělského svazu ČR (za účasti ministra zemědělství) a dne 7. března 2024 proběhla prezentace výsledků na zasedání sboru poradců pana ministra, kde byli také účastní zástupci nevládních organizací a praxe. Dne

14. března 2024 byla také všem předsedům zemědělských nevládních organizací zaslána prezentace s výsledky dopadů v elektronické podobě. Současně dne 14. března 2024 proběhla prezentace na výkonné radě Asociace soukromého zemědělství ČR. Dne 27. března 2024 byly výsledky analýz diskutovány se zástupci Svazu PRO-BIO ČR a v neposlední řadě dne 18. dubna 2024 byly výsledky prezentovány na valné hromadě Českomoravského svazu zemědělských podnikatelů. Výsledky analýzy byly také publikovány v týdeníku Zemědělec č. 14/2024 dne 2. dubna 2024 s názvem článku „Aktualizace příjmové situace podniků za rok 2023 podle faremních

systémů pro účely hodnocení dopadů SP SZP 2023+“, kde se odborná zemědělská veřejnost mohla seznámit s výsledky této analýzy a plným komentářem všech faktorů a dopadů, které analýza identifikovala.
Vlastní analýza vychází z databáze FADN, která představuje reprezentativní údaje o ekonomické a finanční situaci v sektoru zemědělství v zastoupení faremních systémů podle výrobního zaměření a velikosti na základě společných kritérií EK a poskytuje tak objektivní údaje o struktuře, ekonomice a příjmech zemědělských podniků v různých kategoriích podniků. V žádném případě se nejedná o účelová data tak, jak naznačuje článek Agrární komory ČR.

Štěpán Kala,
ředitel Ústavu zemědělské ekonomiky a informací

Obnoví chovy drůbeže

(fia, čtk) – Společnost Mach Drůbež na konci května obnoví chovy drůbeže na farmách v Kosořině na Orlickoústecku a ve Skleném na Svitavsku. V únoru tam muselo být kvůli nákaze ptačí chřipkou usmrceno více než 90 000 slepic a kohoutů. Haly jsou již vyčištěné a po opakované dezinfekci, budou do nich umístěny stejné počty drůbeže. Firma čeká na příjezd vyšlechtěných zvířat z ciziny, řekl technický ředitel Miloslav Soušek.
„Je to speciálně vyšlechtěný hybrid, který se u nás nechová, využíváme chov v Německu,“

vedl Soušek. Farmy ve Skleném i Kosořině se zabývají rodičovským chovem slepic a kohoutů masného typu. Produkují násadová vejce, z nichž se líhnou brojleři, i ta se musela odvézt k likvidaci do kafilerie. V Kosořině bylo nutné usmrtit 73 000 kusů drůbeže, ve Skleném asi 20 000. Oba chovy se obnoví v původních počtech, zvířata se jen potřebují v novém prostředí krátce aklimatizovat. Všechny škody a náklady spojené s likvidací chovu a vajec společnosti kompenzuje stát, firma je vyčíslila zhruba na 50 milionů korun. Podle

Souška již bylo vyplaceno 30 milionů korun. Oceňuje také práci veterinářů a hasičů, kteří chovy likvidovali, podle něj je systém pro podobné případy velmi dobře nastaven a zaveden, je také dostatečná kapacita kafilerii. „Likvidace je rychlá a nejsou ohroženy další blízké chovy. Na Slovensku to takto dobře nefunguje,“ uvedl Soušek.
Společnost Mach Drůbež patří k největším producentům jednodenních brojlerových kuřat v Česku i na Slovensku, podle informací na webu má na trhu přibližně 35procentní podíl. ■

informuje

Kačina láká na strašidla

(fia) – Objevovat strašidla v zámeckém parku za svitu měsíce, užít si divadelní představení, prohlídnout interiéry zámku s místním duchem nebo se zaposlouchat do večerních koncertů. To všechno mohou zažít návštěvníci Noční Kačiny v pátek 31. května.

diváky multižánrové představení o bratřech Haasových HAAS – Dny po slávě, divadelní rozhovor s velkým českým hercem Hugo Haasem a jeho bratrem Pavlem v podání režiséra a herce Martina Dvořáka a tanečníka Norberta Žida z ProART Company.

s oživlým duchem Rudym, která povede zámeckými interiéry.
Večer si návštěvníci mohou užít rovnou dva koncerty. Ve 20.30 zahraje hudebník, herec a stand-up komik Vojtěch Závěský aka Vojtaano a od 22 hodin pak zazní písně známé legendární kutno-

Letošní Noční Kačina se ponese v divadelním duchu Foto NZM

Národní zemědělské muzeum Kačina připravilo bohatý večerní program od 18 do 23 hodin. Sdělila to tisková mluvčí Národního zemědělského muzea (NZM) Tereza Plavecká.
Podvečer se na ponese v divadelním duchu. V 18 hodin zahájí program v zámecké kapli loutková Pohádka o pohádce v podání pardubických ochotníků PoŠum. Hned od 19. hodiny čeká dospělé

„Až se setmí, zámecký park Kačina ožije strašidelným rejem. Rodiče s dětmi se mohou těšit na strašidelnou stezku plnou nevědných zážitků nebo se s baterkou vydat hledat tajemství buď do oblíbené Chotkovské knihovny, nebo na zámeckou půdu, konírnu a bylinkovou zahrádku,“ přiblížil ředitel pobočky NZM Kačina Pavel Douša. V zámku na ně čeká také speciální prohlídková trasa

horské kapely Krásné nové stroje v čele s frontmanem kapely Stanislavem Divišem. A jaká by to byla strašidelná noc bez tajemných překvapení!
Plné vstupné činí 200 korun a snížené 150 korun. Za děti od dvou do šesti let se platí 70 korun a rodinný vstup stojí 450 korun. Na prohlídku s průvodci je nutná rezervace za příplatek 50 korun. Vstupenky lze zakoupit online. ■